

Asszíria és Babilónia a Kr. e. 19-18. században

Assur

- Assur városa a Tigris nyugati partján egy hegyfokon épült. A Kr. e. 20. századtól élénk kereskedelmi tevékenységet folytatott. Legnagyobb kereskedelmi partnere valószínűleg Kanis (ma Kültepe) volt.

- Kr. e. 19-18. század fordulóján megszakadtak a kereskedelmi kapcsolatok. Valószínű ok a hettita és hurri törzsek megjelenése.

- Assurnak az anatóliai rezeset valahogy pótolni kellett, ezért terjeszkedni kezdett.

- A legjelentősebb uralkodó I. Samsi-Adad (kb. Kr. e. 1813-1781) volt. Hatalmát kiterjesztette egész Észak-Mezopotámiára és Akkád északi körzeteire. Erős hadsereget és gazdaságot teremtett.

- Miért éppen Asszíriából indult ki Mezopotámia egyesítése:

1. Assur mint kereskedelmi központ kedvező helyen feküdt, és gazdasági ereje megnövekedett,
2. stratégiai szempontból is előnyös helyzetben volt, mert könnyen elérhette Elő-Ázsia valamennyi fontos kereskedelmi útvonalát.

- I. Samsi-Adad birodalma azonban nem volt hosszúéletű, mert szembekerült Hammurapi Babilónjával.

Babilónia

- Babilón, a város akkád neve, jelentése "az istenség kapuja".

- Az I. babilóni dinasztia hatodik tagjának, a "törvényhozó" Hammurapinak (kb. Kr. e. 1792-1750) uralkodása kezdetén Babilónia csupán Babilon városból és a közvetlenül körülötte található földterületből állt.

- Hammurapi uralkodásának első szakaszára még nem volt jellemző a hódító jelleg, hanem inkább országa belső megszilárdításán fáradozott.

- A belső rend megszilárdítása után hódító politikába kezdett. Elfoglalta Uruk, Iszin városát, megtörte Asszíria katonai hatalmát, lerohanta Larszát, elfoglalta Márit és Esnunnát.

- Hammurapi legismertebb műve az úgynevezett törvénykönyve (mely inkább egy "esetgyűjtemény"), ami egy 225 centiméter magas bazalt sztélén maradt ránk. Ezt jelenleg a párizsi Louvre-ban őrzik.

- A 282 törvénycikk közül az
1-5. § az igazságszolgáltatással,
6-13. § a lopásokkal,
14-20. § a gyermek- és rabszolgalopásokkal,
26-41. § a katonák kötelességeivel és jogaikkal,
42-47. § a földbérlők jogaival és kötelességeivel,
48-52. § azok büntetéséről, akik az öntözőhálózatot gondatlanul használják,
57-58. § a földtulajdonosoknak a csordák által okozott kárarával,
59-66. § a gyümölcsöskertekkel,
100-107. § a kereskedőkkel és segédjeikkel,
108-111. § a kocsmákkal,
112-126. § az őrzési joggal és a családtagok személyi kötelezettségvállalásával,
127-195. § a családjoggal,
195-225. § a testi sértésekre kiszabható büntetésekkel,
228-235. § az építések és a hajóácsok munkájával összefüggő kérdésekkel,
236-277. § a bér különböző fajtáival foglalkozik.
Az utolsó paragrafusok a rabszolgákra vonatkozóan tartalmazznak rendelkezéseket.

- Hammurapi halála után fia, Samszuilunára (kb. Kr. e. 1749-1712) követte a trónon. Az új uralkodó azonban kénytelen volt háborúkat vívni a kassúk, az elámiak és az ezekkel szövetségben álló városok koalíciójával, mely nagyon meggyengítette Babilónia katonai erejét.

- A dinasztia utolsó uralkodói alatt az ellenség behatolt az ország szívébe is, és amikor a hettita uralkodó, I. Mursili személyében új ellenség jelent meg a színen, Babilon képtelen volt ellenállni. Kr. e. 1595 körül a hettiták bevették Babilónt.

Ajánlott irodalom:

Kalla Gábor: Mezopotámiai uralkodók. (A világtörténelem nagyjai) Bp., 1993.
Harmatta János (szerk.): Ókori keleti történeti chrestomathia. Bp., 1965.
Postgate, N.: Az első birodalmak. (A múlt születése) Bp., 1985.